

ТРИ ЦЕНТИ. РІК ХХХІV. Ч. 286. Джерзі Сіті, Н. Дж., четвер, 9 грудня, 1926. VOL. XXXIV. No. 286. Jersey City, N. J., Thursday, December, 9, 1926. THREE CENTS.

РІЧНА ПРОМОВА КУЛІДЖА ДО КОНГРЕСУ

ВАЖНА ЗАЯВА ПРЕЗИДЕНТА ПРО ПОЛІТИКУ ФЕДЕРАЛЬНОГО УРЯДУ.

ВАШИНГТОН, 7 грудня. — Президент Кулідж вголосив свій перед обома палатами конгресу звичайну річну промову президента до законодавчих палат. В сіяй промові президент показав на ті справи, які уряд уважає за вимагючі розважкі.

ПІТАННЄ ЗНИЖЕННЯ ПОДАТКІВ.

Президент післав на вступі, що федеральний скарб буде мати при кітні року надвижку податків понад видатки, вносячу до 383 мільйонів доларів. Президент заявив за тим, щоб частину сеї надвижки звернути в якийсь спосіб податковцям.

ДОПОМОГА ФАРМЕРАМ.

В довшій уступі президент звертає увагу на потребу допомоги фермерам. Президент не заявив за ніяким спеціальним планом, але підкреслює потребу піддержки для фермерських кооперативів. Він заявив проти плану означувати ціни на фермерські продукти.

ВУГЛЕВА ПРАВА.

Далі президент пригадає, що з днем 1. квітня сідуячого року виходять рішучі умов-в уголів промісел. Він радив конгресу ухвалити відповідні закони, щоб виконавча влада могла виступити з урядовою властю як посередник межі сторонами.

ПРОГИБИЦЯ.

Тут президент підкреслює, що ще багато горожан уживає, на жаль, протигібною законом, який не повинен бути виконуваний. Він каже, що як всякий закон, так і протигібця мусть бути переведена в життя.

Се, однак, значить рівночасно, що противники протигібці мають право добиватися законними дорогами зміни протигібною закону після свого розуміння публічного добра.

ДРУГІ СПРАВИ.

Крім цих справ президент порушиє ще багато других справ. Він звернув увагу на несприятливі даються підписання тарифів (охоронного мита). Він показав на потребу розважкі воєнних доріг у внутрі країні. Співав радийо-прозракні, теж мусть бути урегульована конгресом. Наомовні, він заявив за продовжування роботи колї змінення державних зоруженн.

НАБІЛЬШИЙ БАНК У СВІТІ.

НЮ ЙОРК, 7 грудня. — Місцевий банк Де Нешел Сіті Бенк оф Ню Йорк постановив збільшити свою капіталізацію до 140 мільйонів доларів. В сей спосіб сей банк, який уже є найбільшим банком у З'юнчених Державах, стане найбільшим банком у світі.

МІСТО ЗА ЗАМИКАННЕМ КЛЮБІВ.

НЮ ЙОРК, 7 грудня. — За починком міського мейора Вокера рада оларівців ухвалила міський закон про замикання нічних клубів о 3 годні рано. Закон ухвалити у життя з днем 1 січня.

ПРОДАЛИ БАНКІРАМ НАБІЛЬШУ ФОНОГРАФІЧНУ КОМПАНІЮ.

НЮ ЙОРК, 7 грудня. — Два банківці підприємства Спейер і Ко, та Зеаліген енд Ко, купили нині Виктор Токінг Машін Ко, найбільшу в світі спілку для виробу фонографів. Ця компанія вносить 40 мільйонів доларів.

РОСПРАВА ПРОТИ БУВШОГО МІНІСТРА ПЕРЕРВАНА.

ВАШИНГТОН, 7 грудня. — Росправу проти бывшего міністра внутрішніх справ Фола та нафтового підприємця Догені, обжалованих перед місцевим федеральним судом за обманяване уряду, перервано нині через недугу Догені, поки йому не стане ліпше.

ОБЧИСЛЯЮТЬ КОШТИ ПРОЦЕСУ ЗА ВБИВСТВО Д-РА ГОЛА.

СОМЕРВІЛ, Нью Джерзі, 7 грудня. — Стейтова прокуратура обчисляє кошти процесу проти трох членів родини вбитого шибронського проповідника д-ра Гола й його любовниці на 150,000 доларів. Як відомо, процес покінчився звільненням всіх обжалованих від вини й карі.

Кошти процесу повинні мусть поїти Сомерсет. Мешкани повіту, обурені сеїм видатком, збираються в організацію для охорони першої сін в'язатком.

ВУГЛЕВИЙ ДИМ І ЗАПАЛЕННЄ ЛЕГЕНЬ.

НЮ ЙОРК, 7 грудня. — Лікарі з Федеральної Служби Здоров'я вступили в думку, що дим з в'язного вугля має ту властивість, що викликає дуже легко запалення легень. Через те за послідній рік, коли сього вугля треба було викинути через страйк майнерів твердого вугля, померло на запалення багато сухотників.

АВЕРЕСКАНСЬКИЙ ПОСОЛ ПРО ПОЛОЖЕННЯ В БЕСАРАБІ.

„Дімінія“ з 14. м. м. подає дані про виступ самого авересканського посла, бывшего годового дорядника в бесарабському питанні, а це слова посла Дарія:

„Селянство Бесарабіі находитсь цілком в паузах ліхварів-п'явок, яким за позички мусть платити до 200 процентів. Хоча врожай цього року був середній, то все таки селянство вже голодує. Податкова ширба безжалісно видуше вештки врожаю. Зарегістровано сотні слухачів, що державні податкові инспектори заставляли бідних вліі і сиріт, араз же такі по смерті батька, продавати посілля домашнє майно, щоб оплатити спадкомку таксу. З приводу мінімальних средств, які держава відпускає на школи, в Бесарабіі дуже мало шкіл, а населення неграмотне. Неграмотність збільшується же й тому, що населення не має користі з теперішньої школи (посол Дарія не хоче явно признати, що спеціально румунська школа для України і інших Бесарабіі не дає користі, — ред.), діти мерзнуть у школах вже на початку осені, а зимою взагалі не йдуть до школи, бо школа неопалена“.

СЕНЗАЦІЙНИЙ РОЗВІД.

Дуже цікавий розповідь процес відбувся останніми днями в Парижі. Один адвокат розводив за жіночку, а як причину розводу подав такку інтересу обставину: Моя жінка переревернула увесь тім у справку мене менеджерю. Мимо моїх протестів держити собі для власної приємности пару собак, кілька котів, чапугу, шість канарік, золоті рибки і т.о. своєю менеджерю так пикається, що терзливо на цьому і я і ваші діти. Тепер же відлижу вою у своїй хоробливій мані купити ще пару іаків. Без них же тепер дома такій крик та гамір, що можна збожеволіти. Не гадаю вже про нечистоту, що панує у тій менеджері, яка називається „моя домашній гніздеком“. Люде з мене сніються та здаєка оминають мою хату“.

Суд, вислухав, те обвинувавши, признав слушність нещасному чоловікові та дозволив на розвід.

ЕПОХАЛЬНИЙ ВІНАХІД.

Преса переає неперевену звістку, що професор хеміко-бактеріологічного інституту в Москві Клопюков, винайшов серум проти багитности жінок. Воно має вугні звсімі нешкідливий для здоров'я. Колиб це було правдою, тоді людство мало би засіб розважити кілька проблем першорядної ваги. Відомо, скільки жертв забирає материчтво у жінок недужих або фізично нерозвинених і тих, які не хотять стати матірями, шукають незаконних і шкідливих засобів.

ЗА ДЕРЖАВНУ ЗРАДУ.

Перед кравіським військовим судом відбуває розправа проти Степана Точаняна, рядовика 15 л. п., обвинуваченого за диверсію і державну зраду. Акт обвинувавання закінч. Точаняний також те, що від 1923—1925 р. він був членом Українського Нап. Козацького Т-ва, організованого в Німеччині. Метою того товариства є нібито відарвати силуку С. Галичину від польської держави. В сіявстві стверджує, (1), що в Берліні є комітет повелених народів, що розвивається під олією німецького ім. закор. справ і „Гайматсунду“. Обвинувачені признає, що належав до Нап. Коц. Т-ва. Трибунал на основі 86 § засудив його на два роки тяжкої в'язниці з зачисленням слідчого арешту.

ЗА УБИВСТВО ПОЛІЦЯНТА.

Дня 17. лютого н. р. відбулаєсь лзьвівському карному суду розправа проти Войтка Сохія і Йосифа Песюка, парубка з Сомського, яких суджено за убийство команданта поції. Поступкуку в Сокильняках Яна Бештери. На шій розправі засуджено Соху на кару смерті, а Яна Його помилувано на 15 л. в'язниці. Песюка відслано до в'язничого поступовання і 27. лютого н. р. ставав він разом з Йосифом Бочулою перед судом — оба обвинувачені за співучасті в убивстві. Після переслухання зисненних свідків Песюка засуджено на 4 роки, а Бочулу уапнінено.

Стінний Календар

з портретом ІВАНА ФРАНКА,

(в двох кольорах)

свята українські і англійські.

ЦІНА 30 ЦЕНТИВ.

„СВОБОДА“

83 Grand St., Jersey City, N. J.

СЕНЗАЦІЙНИЙ РОЗВІД.

Дуже цікавий розповідь процес відбувся останніми днями в Парижі. Один адвокат розводив за жіночку, а як причину розводу подав такку інтересу обставину: Моя жінка переревернула увесь тім у справку мене менеджерю. Мимо моїх протестів держити собі для власної приємности пару собак, кілька котів, чапугу, шість канарік, золоті рибки і т.о. своєю менеджерю так пикається, що терзливо на цьому і я і ваші діти. Тепер же відлижу вою у своїй хоробливій мані купити ще пару іаків. Без них же тепер дома такій крик та гамір, що можна збожеволіти. Не гадаю вже про нечистоту, що панує у тій менеджері, яка називається „моя домашній гніздеком“. Люде з мене сніються та здаєка оминають мою хату“.

ЕПОХАЛЬНИЙ ВІНАХІД.

Преса переає неперевену звістку, що професор хеміко-бактеріологічного інституту в Москві Клопюков, винайшов серум проти багитности жінок. Воно має вугні звсімі нешкідливий для здоров'я. Колиб це було правдою, тоді людство мало би засіб розважити кілька проблем першорядної ваги. Відомо, скільки жертв забирає материчтво у жінок недужих або фізично нерозвинених і тих, які не хотять стати матірями, шукають незаконних і шкідливих засобів.

ЗА ДЕРЖАВНУ ЗРАДУ.

Перед кравіським військовим судом відбуває розправа проти Степана Точаняна, рядовика 15 л. п., обвинуваченого за диверсію і державну зраду. Акт обвинувавання закінч. Точаняний також те, що від 1923—1925 р. він був членом Українського Нап. Козацького Т-ва, організованого в Німеччині. Метою того товариства є нібито відарвати силуку С. Галичину від польської держави. В сіявстві стверджує, (1), що в Берліні є комітет повелених народів, що розвивається під олією німецького ім. закор. справ і „Гайматсунду“. Обвинувачені признає, що належав до Нап. Коц. Т-ва. Трибунал на основі 86 § засудив його на два роки тяжкої в'язниці з зачисленням слідчого арешту.

НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА РАДЬВЛАДИ НА УКРАЇНІ.

Вперше за 9 років виборчі карти та виборчу літературу друкувалося мовами всіх національностей, що є на Україні. Це звичайно відбулося на збільшенні активності виборчих національних меншостей і, наприклад, у перевиборч німецьких сілград браво участь 63% виборців, у перевиборч польських сілград—59% і т. д. Лише за минулий рік на Україні організовано та виділено 496 національних сілград і на сьогоднішній день на Україні успішно працюють 844 національних сілград. Вся робота цих рад проводиться рідною мовою більшости населення, що живе в районі ради. Крім національних сілград на Україні є 11 національних районів, з них 7 німецьких, 3 болгарських та 1 польський. Більше третини населення національних меншостей України об'єднані своїми радами, при чому у Болгарії цей процент зростає до 80, а у Греції навіть до 90%.

Але не тільки через ради населення національних меншостей здійсноє свої права. За минулий рік культурні та шкільні організації наменшостей зросли на 21%. Нині на Україні є 85 національних клубів, 150 сільбудів, 440 хат-читальн, 213 бібліотек та 930 пунктів для ліквідації неписьменности. По національних школах вчитася десятки тисяч дітей Сервіє, Болгар, Німців, Польків, Греків, Молдаван та ин. Наприклад, у 432 єврейських школах вчитьсь 70,000 учнів, в 621 німецьких школах—183,700 учнів, в 337 польських школах — 20,500 учнів і т. ин. Об'єднані, одними радянськими законами національні меншости мають свої суди, де справи ведеться їх рідною мовою.

СУЧАСНА ГЛОГОРОЖЕЧКА І БЕЗСОНИЙ МОЛОДЕЦЬ.

Слвча парівна з казки вигадає в ХХ. віці трохи інакше. Се чую п-на Доріс Кеупон, в англійським місті Нотінгем, 13 місяців тому заснула вона в фотелі, слухачоки радія і спить до цього часу, невинно, а лікарі не в силі її збудити ніякими середками. Цими днями її батько повідомив лікарів, що в сія вона піднесла руку, однак вона не збудилась. Дотепні роблять злобу увагу, що цей неспробудий сон є наслідком успішного впливу радія. Проти цього протестує один 29-літній урядовець Варран, який заявляє, що саме під впливом музики радія не в силі вже спати три місяці, тому, що це постійно в ухах шум, що вводить його в настрий нервової безсонности.

СВІТОВА ХРОНІКА.

Починую великого тифу в Гановері був бачий, який викопали підчас проведення каналу, що йшли аж від старого цвинтаря з перед 200 літ; дарма, що мерці давно розсінались у порох, бацьвіл удержався в землі. — Згоріло славне французське купельне заведення Віші, вартости 2 міль. франків.

ПОЛЬСЬКИЙ ЖИД ВІДДАЄ КОРОЛІВСЬКИЙ ОРДЕР

ВАРШАВА, 7 грудня. — Владислав Вісліцькі, польський жид і промисловець з Варшави, наробив польському уряду величезний справ богатою клопотою, коли повідано його, що звернув до руки румунської амбасди румунський королівський ордер, який він одержав в Букарешті від королівського парні, коли приїхав в делегації польського союму в сіяш наважаня сердечних відносин між обома країнами.

Вісліцькі заявив, що він говорив при обіді з королевою Марією і вона розпитувала про долю жидів в Польщі та заявила, що жиди гатьсяють в Румунії повною свободою. Маючі тепер відомости про макарки жидів в Бесарабіі та про резігнацію румунського сенатора Цирильцова, жидівського рабіна в Бесарабіі, яка наступила в наслідок переслідування жидів, Вісліцькі не може нести довшє румунське королівське відзначення і звертає його назад.

З того факту побуюються дуже тяжких дипломатичних комплікацій. Вісліцькі є послом до польського союму і належить до жидівського кліюбу.

КОРОЛЯ ФЕРДИНАНДА БУДУТЬ ДРУГИЙ РАЗ ОПЕРУВАТИ.

БУКАРЕШТ, 7 грудня. — Перша операція на Фердинанді вдалась. Лікарі гатьсяють, що за яких 4 дні треба буде короля другий раз оперувати на рака, а коли операція здала сялобо здророва буде неможлива, будуть лічити при помочи радія і ескері.

СОВІТИ ПРИЙМАЮТЬ КУКА З ВЕЛИКИМ ЕНТУЗІАЗМОМ.

МОСКВА, 7 грудня. — Секретар британської майнерської коїї „імператора“ Кука прийнято на семім конгресі робітничої коїї дуже веднчаво. Коли почули його імя, всі делегати повстали і відіспівали Інтернаціонал та зробили Кукови велику овацію. Кук знова вигословив острю промову, задоволюю асю вою за невідлий англійський страйк на робітничих дієрвях, а зарозом заявив, що вже другий страйк упаде цілком інакше. Кук подякував совітам за допомогу майнерам, яка вносила 61% всіх жертв.

БОГАТИЙ БАНКІР ЗАВІВ ЖІНКУ, НОРСЬКІ І СЕБЕ САМОГО

ПАРИЖ, 7 грудня. — Богатий Американець, Вільям Чейні, який жинк від 20 літ в Парижі і був загалом відомою на лариському грунті фігурою, вернувшись з лоджної подорожі до дому, вистрілом з револьвера позбавив життя свою жінку, а по тім, заубив 85-літню норську, влідишню до другої кімнати і вистрілом з другого револьвера відобрав собі само життя. Ніхто не знає причини цієї трагедії. Дагодіться тільки, що безпосередньо причиною мали бути величезні грошеві втрати.

ПРИЗНАВСЯ ПО 22 ЛІТАХ ДО ВБИВСТВА.

БЕРЛІН, 7 грудня. — Юній Кох, який перед 22 роками забив молодого риб'яра Альбрехта Кола, а його тіло кинув до ріки, був вправд суджений за вбивство, але випущений на волю заляв браку доказів нині. Тепер по 22 роках він сам заявив до суду і просив, щоб визначити чиморське розсправу, бо не він вбив Кола. Кох заявив, що вбивства dokonав він під час сварки. Той злочин не дає йому ніколи спокою і соність мучити його до тієї мри, що він змушений зголотисся до суду по вимір карі.

ЦІЛИЙ ЮГОСЛАВЯНСЬКИЙ КАБІНЕТ ПОДАВСЯ ДО ДИМІСІЙ.

БІЛГОРОД, 7 грудня. — В звязку з резігнацією міністра заграничних справ Нічича подаєся до димісії цілий кабінет Узоновича. Дивне в тій краї те, що вона не наступила наслідком внутрішнього потрясєня, але заляв альбанско-Італійського договору, себто справи заграничної. Ничичів він весь час політику згоди з Італією, з якою заключено спеціальний договір. На підставі того договору ніяка з обох держав не повинна була заключати без попереднього співного порозуміння ніякого договору, який відноситься до справ центральної Європи і Балкану.

АНГЛІЯ БЕРЕТЬСЯ ВЖЕ ЕКСПОРТУВАТИ УГОЛЬ.

ЛОНДОН, 7 грудня. — Хоч надіються, що швидко з початком нового року повернуть всі майнери, а се іно 900,000 до роботи, вугле вже тепер поведешав а уряд зніс заборону експорту вугля до чужих країв.

В ТУРЕЧИНІ ЗНОСЯТЬ СЕРПАНКО, ЯКИМ ЗАКРИВАЛИ ТУРКИНИ ЛИЦЕ.

КОНСТАНТИНОПІЛЬ, 7 грудня. — Молода турецька республика опоралась з турецьким фезом, а тепер береться до серпанка, яким прикривали лице магетоматки, коли виходили на аудію, або коли їм міг поглянути в очі якийсь чужий мушліа.

Одла з найбільш заюфандених провинцій Требізонда вилася розсправко, що до 10 днів мають зникнути з лиця жінок всі серпанки, які є шкідливі з огляду на гігієну та загальне безчестенство, бо унеможливають поліпш сілджєння поповнєнних злочинів.

При всякій нагоді складаймо жертви на Сиротинець-Захист Українського Народного Союзу.

